

TAJEMSTVÍ NEJVĚTŠÍHO ORGÁNU

Lidská kůže obsahuje rychlé mechanoreceptory, pomalejší nervová vlákna a neuvěřitelně citlivá volná nervová zakončení. Dokáže tak zachytit množství vjemů od vibrací přes teplotu až po bolest. Máme dokonce soubor nervových vláken, který se výhradně specializuje na pohlazení. Hmat je vůbec první smysl, pomocí kterého člověk začne prozkoumávat své okolí. Objeví se u něj zhruba šest týdnů po oplodnění, když je lidský zárodek velký jen 1,5 cm a váží asi jeden gram.

Hmat přitom není jediným smyslem kožního systému. V roce 2015 výzkumníci zjistili, že světlo dokážeme kromě očí vnímat také prostřednictvím své kůže. Spát v tmavé a světlé místnosti představuje pro tělo rozdíl. Pomocí kůže je nejen vidět, ale také slyšet a cítit – dle nedávných zjištění se v kůži nachází receptory zvukových vln, čichové receptory a receptory hořké chuti.

Co na druhou stranu našemu největšímu orgánu chybí, jsou receptory pro detekci mokra – disponuje pouze termálními senzory. Proto když sedíme například na mokré zídce, nedokážeme obecně rozlišit, zda je skutečně mokrá nebo jen studená.

Hmat představuje také mocný sociální nástroj. Studie provedena na basketbalových týmech zase ukázala, že družstva s větším fyzickým kontaktem na hřišti, ať už je o poplácávání ramen nebo placák dlaněmi, mají větší šanci na výhru. Dotek nejen pomáhá komunikovat, ale je nezbytný pro zdravý vývoj. Dokladem toho jsou i tisíce dodnes žijících Rumunů, kteří si s sebou nesou pozůstatky dotykové deprivace z éry Nicolae Ceasesca. Za účelem zalidnění státu, vyhlášením socialistickým prezidentem v druhé polovině 20. století, bylo mnoho dětí vychovááno v sirotčincích s kritickým nedostatkem personálu. Jako dospělí vykazují tyto lidé podstatně vyšší míru fyzických i mentálních onemocnění, od diabetu po schizofrenii, než zbytek populace.

21. století, prosinec 2020, str. 43 - 44, text zkrácen, Na vlastní kůži, Veronika Tyrková

1.) Rozšiř svou slovní zásobu (k vyhledávání pojmů můžeš použít internet):

mechanoreceptory –

vibrace-

zárodek -

detekce –

sociální –

deprivace –

2.) Vyhledej v každém odstavci topic sentence. Barevně zvýrazni.

Topic sentence

Většinou první věta odstavce; uvádí, resp. shrnuje téma, o kterém se v odstavci mluví.

3.) Doplň tabulku:

Odstavec	Co prozrazuje topic sentence?	Co prozrazuje zbytek odstavce?
1.		
2.		
3.		
4.		